

งานของครู...เพื่อหนูๆตัวน้อย ตอน เมล็ดข้าวมหัศจรรย์ (ศิรินพร สันติเมทนีดล)

เช้าวันนี้เด็กๆบ้านเรามาโรงเรียนกันแต่เช้าตรู่ เพราะวันนี้เด็กๆจะแปลงกายเป็นพ่อค้า แม่ค้าตัวน้อยไปขายของกันที่ตลาดนัดเช้าของหมู่บ้านเรา !

“คุณครูครับ คุณครูครับ วันนี้พลูเอาระเป่าสตางค์มาใส่สตางค์ที่เราจะได้จากการขายของด้วยล่ะครับ แม่แป้นบอกว่าเราต้องขายของได้เยอะแยะเลย” เสียงน้องพลูดังเจี๊ยงแจ้วมาตั้งแต่ก้าวเท้าเข้าโรงเรียน และคุณครูก็คิดเช่นนั้นเหมือนกัน เพราะของที่เด็กๆจะนำไปขายที่ตลาดในวันนี้ ล้วนเป็นของที่เด็กๆของเราตั้งใจทำขึ้นมาด้วยตนเอง ทั้งดินสอหุ่นไล่กา สร้อยหุ่นไล่กาที่ทำมาจากฟางข้าว ไปจนถึงข้าวต้มมัดไส้กล้วย และ ข้าวจี๋ ที่ทุกอย่าง ล้วนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีที่มาจาก “ข้าว” ซึ่งเด็กๆของเราเพิ่งได้เรียนรู้ผ่านค่ายกิจกรรมฤดูร้อนไปในหัวเรื่อง “เมล็ดข้าวมหัศจรรย์” โดยเด็กๆได้เริ่มเรียนรู้ตั้งแต่ขั้นตอนกว่าจะมาเป็นข้าวให้เรากินกันเลย ที่คุณครูได้พาเด็กๆไปทุ่งนาแถว จ.ปทุมธานี เพื่อสัมผัสชีวิตชาวนาอย่างแท้จริงและให้เด็กๆได้ลงไปดำนาด้วยตนเอง รวมทั้งเรียนรู้วิธีการฟาดข้าวเพื่อเอาเมล็ดข้าวออกจากรวง สีข้าว ตำข้าว และฟัดข้าวเพื่อแยกเมล็ดข้าวออกจากเปลือกให้เราได้นำไปหุงหาอาหารรับประทานกันต่อไป ที่ทำให้เด็กๆได้เห็นว่าการที่เราจะได้เมล็ดข้าวมาแต่ละเมล็ดให้เรากินกันนั้น ไม่ใช่่ง่ายอย่างที่เด็กๆเข้าใจจากประสบการณ์เดิมที่เพียงแค่เดินเข้าไปในร้านค้าก็หาซื้อข้าวมารับประทานได้แล้ว

จากนั้นเด็กๆก็ได้เรียนรู้การทำอาหารชนิดต่างๆที่มีวัตถุดิบสำคัญคือ “ข้าว” ทั้งข้าวต้มมัดและข้าวจีที่ทำจากข้าวเหนียวชุบไข่แล้วนำไปปิ้ง โจ๊กหมูสับที่ทำจากปลายข้าว และขนมครกที่ทำจากแป้งข้าวเจ้า ซึ่งได้มาจากการนำเมล็ดข้าวไปโม่จนได้แป้งออกมา อีกทั้งยังให้เด็กๆได้มีโอกาสออกไปเรียนรู้แหล่งต่างๆที่เด็กๆสามารถไปซื้อข้าวได้ที่นอกเหนือจากในซูเปอร์มาร์เก็ตที่เด็กส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกันก็คือในตลาดสด หรือร้านขายข้าวโดยตรงที่แถวบ้านของเรามีเปิดอยู่ด้วยและมีข้าวหลากหลายชนิดให้เด็กๆได้รู้จักและเห็นความแตกต่างกัน เช่น ข้าวกล้อง ข้าวหอมมันปู ข้าวเหนียวขาว และข้าวเหนียวดำ เป็นต้น

นอกจากนี้ จากคำบอกเล่าที่เด็กๆบางคนเคยได้บอกเอาไว้เมื่อครั้งระดมความคิดเห็นเมื่อตอนเริ่มเรียนว่า “พางข้าวเอาไปให้วัวกินได้” จึงทำให้หลายๆคนเกิดความคิดต่อว่า นอกจากเอาไปให้วัวกินแล้วละ พางข้าวยังนำไปทำประโยชน์อย่างอื่นได้อีกหรือเปล่า? ซึ่งเมื่อทั้งเด็กๆ ครู และผู้ปกครองได้ช่วยกันหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งจากหนังสือ โทรทัศน์ หรือ อินเทอร์เน็ต ก็พบว่า พางข้าวยังนำไปทำประโยชน์ได้อีกหลายอย่าง ทั้งการนำไปคลุมดินเพื่อการเพาะเห็ด การนำไปผสมดินเหนียวเพื่อทำให้ดินยึดเกาะกันดียิ่งขึ้นสำหรับสร้างบ้านดิน รวมทั้งยังสามารถนำไปทำหุ่นไล่กาเพื่อไว้ใช้ไล่นกที่อาจมารบกวนการเจริญเติบโตของข้าวในนาได้อีกด้วย โดยที่เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมด เราก็ได้จัดเตรียมกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กๆต่อ ตั้งแต่การเพาะเห็ดพางในตะกร้า ที่นำเอาเชื้อเห็ดใส่ลงในตะกร้า คลุมด้วยแกลบกับพางที่เรานำมาจากนาและคลุมด้วยถุงพลาสติกสีดำอีกทีเพื่อควบคุมแสงและอุณหภูมิ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ด แล้วให้เด็กๆเปิดดูทุกเช้าเพื่อบันทึกการเจริญเติบโตของเห็ดพางที่เด็กๆช่วยกันเพาะ จนได้เห็ดดอกออกมาทำอาหารรับประทานกัน ส่วนการนำพางไปผสมกับดินเพื่อสร้างบ้านดินนั้น เด็กๆก็ได้มีโอกาสเดินทางไปที่เสถียรธรรมสถาน ที่กำลังต้องการกำลังคนมาช่วยดำเนินงานเพื่อนำดินนั้นไปสร้างบ้านดินหลังใหญ่เป็นสถานบำบัดทางใจให้กับคนกลุ่มหนึ่งที่กำลังประสบปัญหาทางด้านนี้ เด็กๆของเราจึงได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยสร้างบ้านดินหลังนี้ โดยได้เห็นตั้งแต่กระบวนการเริ่มต้นในการจัดสรรสัดส่วนของดิน แกลบ และพางให้พอเหมาะพอดี ได้สัมผัสดินตั้งแต่ก่อนที่จะย่ำว่าเป็นอย่างไร? และหลังจากเราช่วยกันย่ำแล้วเป็นอย่างไร? รวมทั้งได้เห็นและสัมผัสบ้านดินที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วอีกด้วย

หลังจากนั้นเด็กๆก็ได้กลับมาทดลองทำหุ่นไล่กาจากฟางที่เหลือ จากตัวใหญ่ร่วมกัน ก็ทำเป็นตัวเล็กๆบ้าง จนเด็กหลายคนเกิดความคิดว่า เราน่าจะนำหุ่นไล่กาที่เราทำเองนี้มาประดิษฐ์เป็นสร้อยคล้องคอ พวงกุญแจ ไปจนถึง ตกแต่งบนหัวดินสอ ซึ่งจากผลงานที่เด็กได้ช่วยกันทำขึ้นมาจากการเรียนรู้ตลอดค่ายกิจกรรมฤดูร้อนนี้ ทำให้ผู้ใหญ่ในบ้านทุกคนมีความเห็นร่วมกันว่าเราน่าที่จะแบ่งปันความรู้และนำเสนอผลงานของเด็กๆเราสู่ชุมชนบ้าง ประจวบเหมาะกะที่ในหมู่บ้านที่โรงเรียนเราตั้งอยู่จะมีตลาดนัดขายของตอนเช้าที่ขายของหลากหลายประเภทตั้งแต่อาหาร เสื้อผ้า ของเล่น ไปจนถึงเครื่องใช้ต่างๆภายในบ้าน เราจึงได้ทำจดหมายไปยังคณะกรรมการผู้ดูแลพื้นที่ในตลาด เพื่อขอเช่าพื้นที่ให้เด็กๆเราได้นำผลงานไปแสดงและขายบางส่วน แล้วก็ได้รับการตอบรับและให้ความร่วมมืออย่างดีจากทางคณะกรรมการ โดยจัดพื้นที่ที่ปลอดภัย เหมาะสมให้กับเด็กๆ อีกทั้งยังอนุโลมในเรื่องของค่าเช่าพื้นที่ให้กับเราอีก และเมื่อถึงเวลาที่เด็กๆของเราไปขายของและเสนอผลงานจริงๆ ก็ได้รับความสนใจจากคนในชุมชนเป็นอย่างมาก เด็กๆของเราสามารถถ่ายทอดสิ่งที่เรารู้มาได้อย่างฉาดฉาน รู้จักวิธีการในการเรียกความสนใจจาก

ลูกค้า ทั้งวิธีการร้องบอกว่าในร้านเรามีอะไรขายบ้าง ทั้งนำอาหารที่เราทำเองให้คนที่เดินผ่านไปมาได้ชิม รวมทั้งการนั่งปิ้งข้าวจีบเตาถ่านด้วยตนเอง ทำให้คนที่เดินผ่านไปมาบริเวณนั้นสนใจที่จะแวะเข้ามาชิม มาดู มาอุดหนุนอาหารและของในร้านของเรากันอย่างมากมายจนขายได้หมดในเวลาไม่ช้า

วันนั้นเด็กๆกลับบ้านไปพร้อมกับประสบการณ์ใหม่สำหรับการเป็นพ่อค้า แม่ค้า ที่ทั้งสนุกและเหนื่อย แต่ได้เกิดการเรียนรู้มากมาย ตั้งแต่การคิดหาวิธีการขาย การรับ-จ่ายเงินทอน การสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ที่มากกว่านั้นก็คือ ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนที่มีอาชีพพ่อค้า แม่ค้า เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริตแต่ละอาชีพยิ่งขึ้น เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และยังได้กำไรจากการขายของไปถึง 426 บาท ที่เมื่อนำมาปันผลกัน เด็กๆของเราก็ได้สตางค์กลับไปหยอดกระปุกอย่างภาคภูมิใจถึงคนละ 5 บาทเชียวนะจ๊ะ !